

AZ MNB MREL KÖVETELMÉNY ELŐÍRÁSÁRA VONATKOZÓ ALAPELVEI

Jelen „Az MNB MREL követelmény előírására vonatkozó alapelvei” című dokumentum célja, hogy a nyilvánosság számára tájékoztatást adjon arról, hogy az MNB miként közelíti meg egyes, az MREL meghatározására irányadó jogszabályi rendelkezések értelmezését. A benne foglaltak nem tekinthetők az irányadó jogszabályi rendelkezések összességével kapcsolatos tájékoztatásnak és az intézmények egyedi körülményei szükségessé tehetik, hogy az MNB az itt kifejtettektől eltérő megközelítést alkalmazzon valamely adott intézmény esetében a teljesítendő MREL vagy a teljesítésre rendelkezésre álló határidő meghatározásakor. Az MNB az alapul vett tényezők változása esetén – összhangban az Európai Bizottság 2016/1450 számú rendelete 8. cikk (3) bekezdésében foglaltakkal – felülvizsgálhatja az e dokumentumban foglaltakat és a már meghatározott MREL követelményt vagy a teljesítésre rendelkezésre álló határidőt is.

Budapest, 2018. november 14.

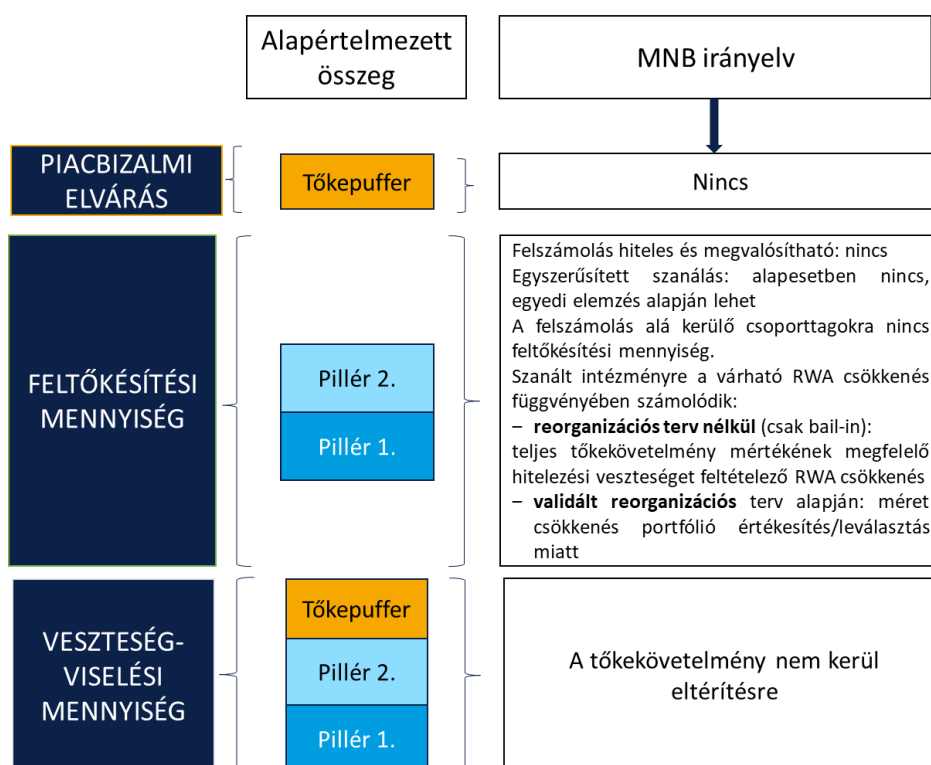
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Szanálási törvény, összhangban az Európai Unió bank helyreállítási és szanálási irányelvével (BRRD) felhatalmazza az MNB-t, mint szanálási hatóságot, hogy a hazai hitelintézetek és befektetési vállalkozások részére megfelelő mennyiségű és minőségű forráselem tartását írja elő, melyek válsághelyzet esetén részlegesen vagy teljesen leírhatóak, illetve tőkévé átalakíthatóak. Ez a szavatoló tőkére és leírható vagy átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmény (MREL: Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities) egyedileg, az adott intézményre vonatkozó szanálási stratégiával összhangban a szanálási tervezés keretében kerül meghatározásra a szanálási hatóságok által önállóan, vagy a határon átnyúló tevékenységet folytató intézmények esetében a szanálási kollégium keretében.

Az MNB az MREL követelmény előírásának keretrendszerére vonatkozó irányelve az alábbiakban bemutatott három összefüggő kérdéskört fedi le:

1. MREL követelmény mértéke

Az MREL követelmény mértékének kalibrálását az alábbi ábra foglalja össze:

2. Az MREL követelmény teljesítésére szolgáló források minőségére vonatkozó követelmények

A szabályozás lehetőséget ad a szanálási hatóságoknak, hogy az MREL-képes források alárendeltségére vonatkozóan is követelményeket határozzanak meg. Az esetleges alárendeltségi követelményeknek való megfelelés támogatására 2017 decemberében közzétételre került a

hitelezők kielégítési sorrendjét érintő BRRD-t módosító irányelv¹ (Hitelezői Irányelv) szerint a tagállamoknak létre kell hozniuk a nemzeti joguk által szabályozott fizetéseképtelenségi eljárások kielégítési sorrendjén belül egy új „előresorolt, de nem-elsőbbségi hitelviszonyt megtestesítő instrumentum” (non-preferred senior debt) osztályt. Az MNB jelenleg nem írja elő az MREL követelmény teljesítéséhez elfogadható kötelezettségek kibocsátását kötelezően ebben a forráskategóriában. Ugyanakkor a fertőzési kockázat mérséklése céljából az MNB azt az elvárást fogalmazza meg az „előresorolt, de nem-elsőbbségi hitelviszonyt megtestesítő instrumentum” osztályba tartozó forrásokkal szemben, hogy azokat hitelintézetek nem vásárolhatják meg.

3. Az MREL követelmény bevezetésének határideje

Az MNB az MREL-követelmények teljesítésére rendelkezésre álló alkalmazkodási időt az egyenlő elbánás elvét szem előtt tartva egységesen állapítja meg. A követelmények teljesítésére biztosított alkalmazkodási idő hossza 4 év, a követelmény intézmény részére történő kommunikálásától kezdődően. Az alkalmazkodási idő alatt az MNB az egyes évekre vonatkozó közbenső célokat is meghatározhat az egyes intézményekre egyedileg.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2399 irányelve (2017. december 12.) a 2014/59/EU irányelvnek a fedezetlen, hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok kielégítési sorrendben elfoglalt helye tekintetében történő módosításáról

1. BEVEZETÉS: JOGSZABÁLYI KERETEK

A szanálási keretrendszer egyik alapelve, hogy a hatálya alá tartozó hitelintézetek és befektetési vállalkozások (továbbiakban együttesen intézmények) válsághelyzetbe kerülése esetén a veszteségeket elsősorban az intézmények tulajdonosai, majd a hitelezői viseljék, és ezzel elkerülhető vagy minimalizálható legyen a válságkezelés közpénzből történő finanszírozása.

Ezen alapelv érvényre juttatása érdekében az Európai Unió hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó irányelve (BRRD: Bank Recovery and Resolution Directive)² és az ennek rendelkezéseit Magyarországon implementáló Szanálási törvény³ szigorú előírásokat vezet be az intézmények forrásszerkezetére vonatkozóan, melyeknek – a tőkekövetelményekhez hasonlóan – az intézmények kötelesek folyamatosan megfelelni. A szavatoló tőkére és leírható vagy átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmény (MREL: Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities) kapcsán a BRRD 45. cikke (Szantv 62-64. §) megfelelő mennyiségű és minőségű forráselemek tartását írja elő, hogy részleges vagy teljes leírásuk, illetve tőkévé történő átalakításuk a szanálási intézkedést szükségessé tevő helyzet fennállása esetén lehetséges legyen, így biztosítva a tulajdonosok és hitelezők veszteségviselését és a szanálási intézkedések hatékonyságát. Az MREL követelmény nem kizárólag a hitelezői feltőkésítés (bail-in) megvalósíthatóságát szolgálja, hanem valamennyi szanálási eszköz hatékony alkalmazásának feltételét teremti meg azáltal, hogy elegendő mennyiségű veszteségviselő képességgel bír, illetve feltőkésítésre, valamint a piaci bizalom biztosítására felhasználható forrásállomány áll rendelkezésre, és így a szanálás során a közpénzek minimalizálásával válik lehetővé a kritikus funkciók fenntartása.

Az MREL követelmény megállapításának részletes kritériumait az Európai Bizottság 2016. szeptember 23-án hatályba lépett, Magyarországon is közvetlenül alkalmazandó 2016/1450 számú felhatalmazáson alapuló rendelete (továbbiakban MREL Rendelet) részletezi. A jogszabályok nem határoznak meg egységes küszöbértéket az MREL követelményre, a szanálási hatóság minden intézményre egyedileg, illetve intézménycsoport esetében konszolidáltan és egyedileg határozza meg a vonatkozó szanálási stratégiával összhangban az MREL követelményt. A követelmény mértékét a Magyarországon székhellyel rendelkező intézményekre, intézménycsoportokra a Magyar Nemzeti Bank, mint szanálási hatóság határozza meg, míg a határon átnyúló intézménycsoportok esetében az MREL követelményt konszolidált és egyedi szinten az érintett szanálási hatóságok – fő szabály szerint – a szanálási kollégiumokban folytatott együttműködésük keretében határozzák meg.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2014/59/EU irányelve (2014. május 15.) a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

³ a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló 2014. évi XXXVII. törvény (Szantv.)

Annak érdekében, hogy transzparensten, egységes szempontrendszer alapján kerüljön sor az MREL követelmény meghatározására, az MNB 2018. során kialakította az MREL-követelmény hazai alkalmazásának keretrendszerét. Az MNB transzparensten módon, ezen az érintett intézmény vagy csoport egyedi sajátosságainak figyelembevételét is biztosító alapelvek mentén, azokat egységesen és konzisztensen alkalmazva állapítja meg egyrészt a magyarországi székhelyű intézményekre vonatkozó követelményeket, másrészt a bankuniós székhelyű bankcsoportok hazai leánybankjai egyedi követelménye tekintetében a szanálási kollégiumi döntés során képviselt álláspontját.

A jelen dokumentumban bemutatott MREL keretrendszer három összefüggő kérdéskört fed le:

1. Milyen feltételezések mellett határozza meg az MNB a követelmény mértékét;
2. Milyen minőségű forráselemekkel kell teljesíteni az intézményeknek a követelményt;
3. Mennyi alkalmazkodási idő biztosítása indokolt és szükséges a követelmények teljesítésére.

Az MREL keretrendszer az MNB MREL meghatározására vonatkozó, jelenleg hatályos jogszabályi keretek közt kialakított alapelveit mutatja be.

Az MREL követelmény mértékére és teljesítésére elfogadható források minőségére vonatkozóan az EU szabályozási keretek felülvizsgálata folyamatban van, az Ecofin Tanács 2018. május 25-én elfogadta a BRRD II módosításait, az Európai Parlament Gazdasági és monetáris ügyek bizottsága (ECON) 2018. június 19-én fogadta el a módosításokra vonatkozó jelentését, és júliusban megkezdődtek az EU intézmények közötti egyeztetések a BRRD II végleges szövegének elfogadása érdekében. A jogszabályi megfelelés és az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében az MNB folyamatosan nyomon követi a nemzetközi szabályozás és a társhatóságok gyakorlatának változását, és szükség esetén felülvizsgálja a kialakított keretrendszerét. A BRRD és az MREL követelmény előírását érintő prudenciális szabályozás módosításainak tervezett menetrendje alapján a következő felülvizsgálat 2019-re várható.

2. AZ MREL KÖVETELMÉNY MNB ÁLTALI ELŐÍRÁSÁNAK KERETRENDSZERE

A MREL követelmény funkcióját tekintve két részből áll: a veszteségviselési mennyiségből (loss absorbing amount - LAA), ami biztosítja, hogy az intézmény forrásai fedezetet nyújtsanak a potenciális válsághelyzetben bekövetkező veszteségekre, illetve a feltőkésítési mennyiségből (recapitalisation amount - RCA) mely a szanálás utáni prudens működéshez szükséges és a tőkeemelés helyreállítását, vagyis az engedélyezési feltételeknek való megfelelés és a piaci bizalom helyreállításához, fenntartásához szükséges mértékű tőkeemelési mutató elérését szolgálja.

2.1. A veszteségviselési mennyiség mértéke

A veszteségviselési mennyiség alapértelmezett összege az MREL Rendelet 1. cikk (4) bekezdésével és (5) bekezdés a) pontjával összhangban az intézmény szabályozói tőkekövetelményének és a kombinált tőkepufferének az összege („alapértelmezett összeg”). A veszteségviselési mennyiség meghatározásánál – tekintettel arra, hogy a jelenleg hatályos prudenciális szabályozás erre

vonatközoan nem tartalmaz kötelező előírást – a tőkeáttételi mutatóra vonatkozó követelményeket az MNB nem veszi figyelembe.

A szanálási hatóság a veszteségviselési mennyiséget az MREL Rendelet 1. cikk (5) bekezdésének b) pontjában meghatározott esetekben az alapértelmezett összegtől eltérően is megállapíthatja.

A veszteségviselési mennyiség az alapértelmezett összegnél magasabb is lehet, amennyiben a szanálási hatóság szanálhatósági akadályt azonosított, és annak elhárítása a szanálás során szükségessé válik, vagy amennyiben a megítélése szerint az intézmény üzleti modelljének, finanszírozási modelljének és kockázati profiljának figyelembevételével a tőkekövetelmény nem tükrözi teljes mértékben a szanálás során fedezendő veszteségeket.

A veszteségviselési mennyiség abban az esetben lehet az alapértelmezett veszteségviselési összegnél alacsonyabb, ha a szanálási hatóság értékelése szerint – figyelembe véve a felügyeleti feladatkörében eljáró MNB-től kapott információkat is – a 2. pilléres tőkekövetelmények stressztesztok alapján vagy makroprudenciális kockázatok fedezése érdekében előírt részei vagy a kombinált pufferkövetelmény valamely része nem szükséges ahhoz, hogy a szanálás során történő veszteségviselés képességét biztosítani lehessen.

Tekintettel arra, hogy egyrészt az MNB a felügyeleti tőkekövetelmény meghatározásakor az egyedi intézmények kockázatait körültekintően felméri és teljes körűen számszerűsíti, továbbá az intézmények kockázatait és tőkemegfelelését a folyamatos felügyelés keretében is nyomon követi, másrészt a felügyeleti tőkekövetelmények egyedi kockázatokot fednek le és az MNB makroprudenciális eszköztárában mindeztidáig nem került aktiválásra a 2. pillérben többlet-tőkekövetelmények meghatározása, jelenleg nem tartjuk indokoltnak és szükségesnek a veszteségviselési mennyiség meghatározásakor az alapértelmezett összeg korrigálását.

Az MREL Rendelet 2. cikk (2) bekezdésével összhangban, amennyiben a felszámolás, mint preferált szanálási stratégia megvalósítható és hiteles, nincs szükség az intézmény feltőkésítésére, csak a veszteségviseléshez szükséges MREL követelményt kell előírni.

A veszteségviselési mennyiség (loss absorbing amount – LAA) azon veszteség fedezésére szolgál, amely az intézmény szanálási eljárás alá vonását eredményezte. Mértéke – összhangban az MREL RTS-sel – az intézmény szabályozói tőkekövetelménye, vagyis a pillér 1 (P1), a pillér 2 (P2R) és a kombinált tőkepuffer (CBR) összege, vagy a Bazel 1 követelmény közül a magasabb.

$$LAA = \text{Max} (P1 + P2R + CBR ; \text{Bazel 1})$$

Azon intézmények esetén, melyek piacról történő kivezetésére egy esetleges válsághelyzetben az MNB értékelése szerint a felszámolás hiteles és megvalósítható eszköz, és így szanálási tervükben szanálási eszköz alkalmazását nem tartja indokoltnak, az MREL követelmény mértéke megegyezik a veszteségviselési mennyiséggel, tehát az MNB a tőkekövetelményen felül nem ír elő többlet követelményt.

2.2. A feltőkésítési mennyiség mértéke

2.2.1. Feltőkésítés szükséges mértékét meghatározó tényezők

Az MREL Rendelet 2. cikk (2) bekezdésével összhangban, amennyiben a felszámolás mint preferált szanálási stratégia megvalósítható és hiteles, vagyis nincsen szükség az intézmény feltőkésítésére, úgy csak a veszteségviseléshez szükséges MREL követelményt kell előírni, illetve a feltőkésítési mennyiség mértékeként 0-t kell előírni, hacsak az MNB megítélése szerint valamekkora mennyiség előírása nem szükséges ahhoz, hogy legalább olyan értékben megvalósíthatók legyenek a szanálási célok, mint szanálás során lennének.

Az MREL Rendelet 2. cikkével összhangban a feltőkésítési mennyiség meghatározása során a szanálási hatóság megbecsüli, hogy az intézménynek mekkora szavatoló tőkére lesz szüksége a szanálási tervezés folyamán kijelölt preferált szanálási stratégia végrehajtását követően. A meghatározott feltőkésítési mennyiség pedig – amennyiben az intézmény vagy egy része folyamatos működését feltételezi a szanálási stratégia – az MREL Rendelet 2. cikk (5)-(6) bekezdései alapján nem lehet kisebb a preferált szanálási stratégia végrehajtását követően az engedélyezés feltételeinek történő megfeleléshez betartandó tőkekövetelmények teljesítéséhez szükséges összegnél. Emellett a feltőkésítési követelmény tartalmazhat egy olyan, a minimum tőkekövetelményt meghaladó részt is, ami a szanált intézmény iránti piaci bizalom fenntartását szolgálhatja. Ezen piaci bizalmi elvárás kiindulási szintje az MREL Rendelet 2. cikk (7)-(8) bekezdései szerint a kombinált pufferkövetelmény. A szanálási hatóság ettől eltérő szintet is megállapíthat, ám döntésekor az MREL Rendelet 2. cikk (8) bekezdés szerint figyelembe kell vennie, hogy a szanálást követően tovább működő intézmény esetében a megállapított követelmény mértéke megfelelő legyen a hasonló intézmények esetében irányadó tőkekövetelményekhez képest.

A feltőkésítési mennyiséget ebből adódóan alapvetően befolyásolja, hogy milyen szanálási eszköz kerül alkalmazásra egy adott intézmény esetében, illetve az, hogy a szanálás eredményeként az intézmény vagy annak egy része tovább működik vagy az intézmény kivezetésre kerül a piacról a védendő és életképes portfóliórészek más intézménynek történő átadásával. Utóbbi esetben csak az átadandó eszközök és források egyensúlyának biztosítása szükséges, feltőkésítésre alapértelmezett esetben nincs szükség. Amennyiben az intézmény a szanálást követően fennmarad, vagy annak egy része áthidaló intézménynek kerül átadásra és így működik tovább, a szanálás időszaka alatt folyamatosan és azt követően is meg kell felelnie a rá vonatkozó tőkekövetelmény előírásnak, így feltőkésítési mennyiség előírása minden esetben szükséges.

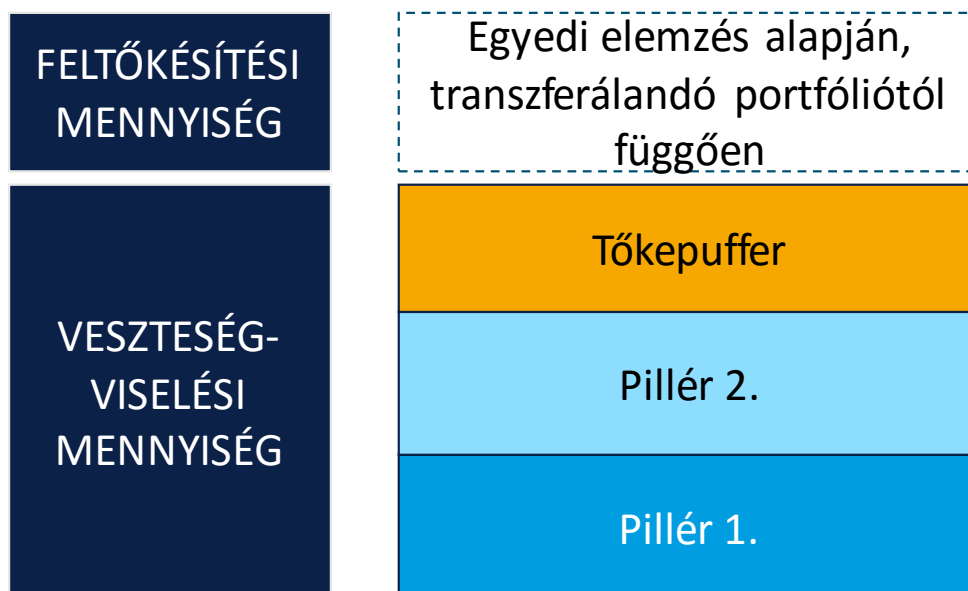
2.2.2. Feltőkésítési mennyiség meghatározása kis- és közepes méretű intézmények esetén

Amennyiben az intézmény tovább működését nem feltételezi a szanálási stratégia⁴ és a preferált szanálási eszköz a vagyonértékesítés, a feltőkésítési mennyiség és piaci bizalmi elvárás előírása általánosságban nem szükséges, vagyis az előírandó MREL követelmény alapértelmezetten megegyezik a veszteségviselési mennyiség mértékével. Egyedi mérlegszerkezettől, források összetételétől, eszközök kockázati profiljától függően az értékesítendő portfólió eszköz-forrás

⁴ Az intézmények erről az MNB által a részükre kommunikált és megküldött szanálási terv kivonatból értesülnek.

egyensúlyának biztosításához azonban szükség lehet a veszteségviselési mennyiségen felül korlátozott mértékben feltőkésítési mennyiség előírására is. Erről az MNB a szanalási tervezés során elvégzett egyedi elemzések eredményeként indokolt esetben egyedileg dönt az érintett intézmények szanalási tervében.

1. ábra: MREL-követelmény az intézmény tovább működését nem feltételező szanalási terv esetén

Forrás: MNB.

2.2.3. Feltőkésítési mennyiség meghatározása nagy intézmények esetén

Abban az esetben, ha egy intézmény szanalási tervében rögzített stratégia szerint a szanalás az intézmény egésze vagy egy része működésének fenntartására irányul, szanalási eszközként – önállóan vagy más szanalási eszközzel (vagyonértékesítés, illetve eszköz elkülönítés) kombinálva – hitelezői feltőkésítés alkalmazására kerül sor, ezért a tőkekövetelménnyel megegyező mértékű veszteségviselési mennyiségen felül feltőkésítési mennyiség előírása is szükséges. Ennek mértékét az intézmény szanalási stratégia végrehajtását követően várható tőkekövetelménye határozza meg, ami a fennmaradó intézmény(rész) teljes kockázati kitétségek értékének (TREA vagy teljes RWA) függvénye.

Az MREL Rendelet 2. cikk (3) bekezdése szerint a preferált szanalási stratégia végrehajtását követő szavatoló-tőke-szükséglet meghatározásakor a szanalási hatóságnak az intézmény legutolsó felügyeleti jelentéséből rendelkezésre álló teljes kockázati kitétségek értékét kell használnia. A legfrissebb rendelkezésre álló kitétségek adatoktól kizárólag akkor van lehetőség eltérni, ha a szanalási terv azonosít, magyaráz és számszerűsít minden olyan változást, amely a szanalási intézkedések eredményeként közvetlenül vezet szabályozói tőkeszükséglet változáshoz, és ez a változás a szanalhatósági értékelés szerint megvalósítható és hiteles, nem érinti negatívan az intézmény kritikus funkcióinak ellátását, valamint nem igényel a szanalás finanszírozási rendszer BRRD 101. cikkében és a 44. cikkének (5) és (8) bekezdésében meghatározott hozzájárulásán kívüli rendkívüli pénzügyi támogatást.

Feltőkésítési mennyiség meghatározásakor figyelembe vett intézményi kör

Az MNB a konszolidált szintű követelmények előírásakor az összevont alapú felügyelet alá tartozó minden vállalkozás kockázatait figyelembe veszi és az összevont teljes kockázati kitettség értékéből kiindulva határozza meg a feltőkésítési mennyiséget. Ebbe beleértendőek azok a pénzügyi vállalkozások is, melyek ugyan nem alanyai a BRRD-nek, de a hatóság mérlegelése szerint szükséges a bevonásuk a konszolidált szintű követelmények megállapítása kapcsán.

A konszolidált, és amennyiben a szanalási stratégia egy pontban, az anyavállalat szintjén történő beavatkozáson alapul, az anyavállalatokra vonatkozó egyedi követelmény előírásakor az MNB a feltőkésítési mennyiség meghatározásakor figyelembe veszi, ha a szanalási tervben rögzített preferált szanalási stratégia egyes leányvállalatok felszámolását tartalmazza. A feltőkésítési mennyiség meghatározásakor az MNB a teljes kockázati kitettséget ezen leányvállalatok kockázati kitettségeivel korrigálja. A leányvállalatok tőkekövetelmény hozzájárulását a feltőkésítési mennyiség meghatározásakor az MNB a 2. pillér korrekcióit is tartalmazó teljes tőkekövetelmény alapján veszi figyelembe, amennyiben ezen leányvállalatokra vonatkozóan rendelkezésre áll az MNB által előírt egyedi, 2. pillérben megállapított tőkekövetelmény, míg ennek hiányában az 1. pilléres tőkekövetelményből indul ki.

2.2.3.1. Feltőkésítés indokolt mértéke bail-in stratégia esetén

Amennyiben a preferált szanalási stratégia az intézmény folyamatos működése melletti hitelezői feltőkésítés eszköz egyedüli alkalmazását feltételezi, az MREL Rendelet 2. cikk (3) pontjával összhangban az MNB a legfrissebb rendelkezésre álló teljes kockázati kitettség értékét csak a szanaláshoz vezető veszteség hatásával korrigálja.

A szanaláshoz vezető veszteség teljes kockázati kitettség értékére, és ezáltal a szavatoló tőkeszükségletre gyakorolt hatását az MNB egységes módszertan alapján számszerűsíti a szanalási tervekben. A módszertan kiindulópontja, hogy egy esetleges, szanaláshoz vezető stresszhelyzet esetén az abban elszennvedett veszteség mértékével – jellemzően hitelezési kockázati eseményt feltételezve – csökken a megmaradó intézmény hitelkockázati kitettsége, és így a teljes RWA-ja.

A teljes kockázati kitettség értékének meghatározására vonatkozó módszertan kialakításakor az MNB figyelembe vette a társhatóságok gyakorlatát is. A nemzetközi gyakorlat nem egységes az RWA-változásokra vonatkozó feltételezések tekintetében, az esetleges RWA változás teljes figyelmen kívül hagyása mellett korlátozott mértékű, a veszteség hatására RWA-csökkenést engedő irányelvekre is van példa.

Tekintettel arra, hogy az EU-s bankcsoportokhoz tartozó, magyarországi székhellyel rendelkező intézmények esetén a csoportszintű szanalási hatóság az SRB vagy az SRB irányelveit várhatóan követő bankuniós nemzeti szanalási hatóság, a magyarországi székhelyű intézmények esetén az egyenlő elbánás szempontjából az SRB gyakorlata a leginkább releváns. Az SRB 2017. évre vonatkozó MREL policy dokumentuma alapján a feltőkésítési mennyiség meghatározásakor a szanaláshoz vezető veszteség az intézmény átlagos kockázati súlyával figyelembe véve egyedi értékelés alapján érvényesíthető az RWA-ban, de a legutolsó jelentett teljes RWA érték potenciális csökkentésének mértéke korlátozott, legfeljebb 10 százalékos.

A társhatóságok gyakorlatát is figyelembe véve az MNB kialakította a szanáláshoz vezető veszteségek RWA-hatásának számszerűsítésére alkalmazott módszertanát, mely a veszteséget a hitelkockázati RWA alapján számszerűsíti.

Szanáláshoz vezető veszteség hatásának számszerűsítése

A szanáláshoz vezető veszteség feltőkésítési mennyiségre gyakorolt hatását az MNB hitelkockázati eseményből eredő veszteségeket feltételezve számítja ki. A feltételezett stressz scenárióban a teljes tőkekövetelmény szanáláshoz vezető veszteséget követő csökkenése a hitelkockázati kitettség és tőkekövetelmény csökkenéséből adódik. Ennek megfelelően a feltőkésítési mennyiséget az MNB az intézmény teljes, a 2. pillér kiigazításait is tartalmazó tőkekövetelményének (a teljes veszteségviselési mennyiségnek) megfelelő feltételezett hitelezési veszteség hitelkockázati tőkekövetelményével csökkenti. Ennek számítása során első lépésben az MNB meghatározza a feltételezett veszteség hatásával csökkentett teljes, 2. pilléres kiigazításokat is tartalmazó RWA értékét, majd ezt követően az így becsült RWA érték alapján meghatározza a szanálást követő tőkeszükségletet.

Ezáltal az MNB **egységes módszertannal**, de az egyes intézmények egyedi portfóliójából, az ICAAP felülvizsgálatok során alkalmazott kockázati paraméterekből kiindulva számszerűsíti a hitelkockázati RWA változását. Ennek eredményeként a SREP tőkekövetelményekkel konzisztens adatokra épül és az intézmények számára **transzparens** az MREL követelmény előírásakor feltételezett teljes RWA csökkenés meghatározása.

A feltételezett veszteség hatásával csökkentett teljes, 2. pilléres kiigazításokat is tartalmazó RWA meghatározása során az MNB az intézmény legutolsó rendelkezésre álló COREP jelentésében szereplő teljes kockázati kitettség értékéből (RWA) indul ki, amit az ICAAP felülvizsgálat referencia időpontjára vonatkozóan meghatározott, százalékban kifejezett RWA csökkenés mértékével szoroz meg.

A feltőkésítési mennyiség meghatározására az alábbi módon kerül sor:

- Figyelembe vett RWA változás ($dRWA$) mértéke:

$$dRWA = OCR \times \frac{RWA_{SREP}^{CR}}{EAD^{CR}},$$

ahol OCR az intézmény teljes, 2. pilléres kiigazításait és a kombinált pufferkövetelményt is tartalmazó tőkekövetelményének értéke (forintban), EAD^{CR} a hitelkockázati kitettség értékét, RWA_{SREP}^{CR} pedig a legutolsó ICAAP felülvizsgálat során megállapított hitelkockázati kockázattal súlyozott eszközértéket jelöli.

- Szanálást követő RWA ($RWA_{szanálás}$) mértéke:

$$RWA_{szanálást\ követő} = \frac{TSCR\%}{8\%} \times RWA - dRWA = \frac{TSCR\%}{8\%} \times RWA - OCR \times \frac{RWA_{SREP}^{CR}}{EAD^{CR}},$$

- Feltőkésítési mennyiség (RCA) mértéke:

$$\left(\frac{TSCR\%}{8\%} \times RWA - OCR \times \frac{RWA_{SREP}^{CR}}{EAD^{CR}} \right) \times 8\%$$

A feltőkésítési mennyiség (recapitalisation amount - RCA) számítása bail-in stratégia esetén:

$$\text{Max} \left\{ \left(\frac{TSCR\%}{8\%} \times RWA - OCR \times \frac{RWA_{SREP}^{CR}}{EAD^{CR}} \right) \times 8\%; \text{Bázel1} \right\}$$

2.2.3.2. Feltőkésítés indokolt mértéke a hitelezői feltőkésítést kiegészítő további szanalási eszköz alkalmazása esetén

A feltőkésítési mennyiség meghatározásánál a veszteség hatására bekövetkező méretcsökkenésből adódó mértéket meghaladó kockázati kitétség csökkenés figyelembevételére abban az esetben van lehetőség, ha a szanalási hatóság a szanalási stratégia végrehajtása során a bail-in eszköz mellett más, a fennmaradó intézmény méretét erőteljesen csökkentő intézkedés (jellemzően eszközátruházással járó szanalási eszköz) alkalmazását is tervezi.

Ebben az esetben a szanalási hatóság a feltőkésítési mennyiség meghatározásakor az intézmény legutolsó felügyeleti jelentéséből rendelkezésre álló teljes kockázati kitétség értékét a közvetlenül a szanalási intézkedés eredményeként bekövetkező kitétség változás mértékével csökkentheti. Az MREL Rendelet 2. cikk (3) bekezdésének rendelkezése szerint ennek feltétele, hogy a szanalási terv azonosítsa, magyarázza és számszerűsítse a szavatolóítke-igény módosulását alátámasztó változásokat és a változások a szanalhatósági értékelés szerint megvalósíthatók és hitelesek legyenek, ne érintsék negatívan az intézmény kritikus funkcióinak ellátását és ne tegyék szükségessé rendkívüli állami pénzügyi támogatás igénybevételét. A kitétség-csökkenés megvalósíthatóságának és hitelességének különös alátámasztása és indoklása is szükséges, amennyiben a szanalási eszköz alkalmazása harmadik fél, potenciális vevő vagy átvevő intézkedéseitől is függ.

A hitelezői feltőkésítéssel egyidejűleg végrehajtott más szanalási intézkedések alkalmazása akkor tekinthető hitelesnek, ha a szanalási terv részletesen meghatározza a kritikus funkciók fenntartását, a szanalási célok megvalósulását és a fennmaradó intézmény üzleti szempontú életképességét biztosító szerkezetátalakítási tervet és bemutatja ennek a kockázati kitétség változására gyakorolt hatását. Ennek feltétele, hogy az intézmény az MNB részére benyújtsa az ezt megalapozó szerkezetátalakítási tervre vonatkozó javaslatát, és azt az MNB – szanalási kollégiumi döntéshozatal esetén az intézmény szanalási kollégiumának szanalási hatósági tagjai – értékeli. Ebben az esetben a feltőkésítési mennyiség **az értékelés alapján figyelembevételre javasolt és a szanalási tervbe beépített (hatóságok által „validált”) szerkezetátalakítási tervben szereplő RWA terv alapján kerülhet előírásra.**

Tekintettel arra, hogy a fenti jogszabályi rendelkezés alapján csak a szanalási intézkedés közvetlen eredményeként bekövetkező kockázati kitétség változás figyelembevételére van lehetőség, a feltőkésítési mennyiség szanalási eszközök alkalmazásának hatásaként csak akkor csökkenthető, ha a szanalásra (szanalási intézkedések alkalmazására) az adott intézmény szintjén kerül sor. Ezért azon, EU-s bankcsoportokhoz tartozó magyarországi székhelyű leánybankok esetén, ahol a csoport szintű szanalási stratégia egy ponton történő beavatkozáson alapul (single point of entry, SPE

stratégia), a magyarországi székhelyű leánybank esetén nincs lehetőség szanalási intézkedés alkalmazására és a feltőkésítés az anyabank vonatkozásában alkalmazott szanalási intézkedéseken keresztül valósul meg, ezért az RWA-csökkenés lehetősége a veszteség elnyelésére korlátozott.

2.2.3.3. A piaci bizalom biztosításához szükséges mennyiség

A feltőkésítési mennyiség részét képező piacbizalmi elvárás meghatározásakor az MREL Rendelet 2. cikk (7) bekezdése értelmében a szabályozói tőkepufferek mértékéből szükséges kiindulni, az alapesetben a kombinált tőkepuffer mértékével egyezik meg.

2. ábra: Tőkepufferek

Tőkefenntartási puffer	Veszteségelnyelő eszköz válsághelyzet esetére (max. RWA 2,5%-a)
Anticiklikus tőkepuffer	Recesszió esetén felmerülő veszteségek fedezéséhez szükséges tőke (max. RWA 2,5%-a)
O-SII puffer	Rendszerszinten átlagosnál nagyobb kockázatot hordozó bankok többlettartaléka (max. RWA 2%-a)
Rendszerkockázati tőkepuffer	Rendszerszintű, vagy makroprudenciális kockázat megelőzése és csökkentése (CET1 1-3%-a)

Forrás: MNB.

Az MREL Rendelet 2. cikk (8) bekezdése lehetőséget ad a szanalási hatóság számára, hogy a piaci bizalom helyreállításához szükséges tőkét az egyes intézményeknél a kombinált tőkepuffer teljes szintjénél alacsonyabb mértékben állapítsa meg, amennyiben a szanalást követően nem alkalmazandó a kombinált tőkepuffer minden eleme, vagy a szanalást követő piaci bizalom helyreállításához, az intézmény kritikus funkcióinak ellátásához és a finanszírozáshoz való hozzáférés biztosításához⁵ elegendőnek ítéli meg az alacsonyabb pufferszintet.

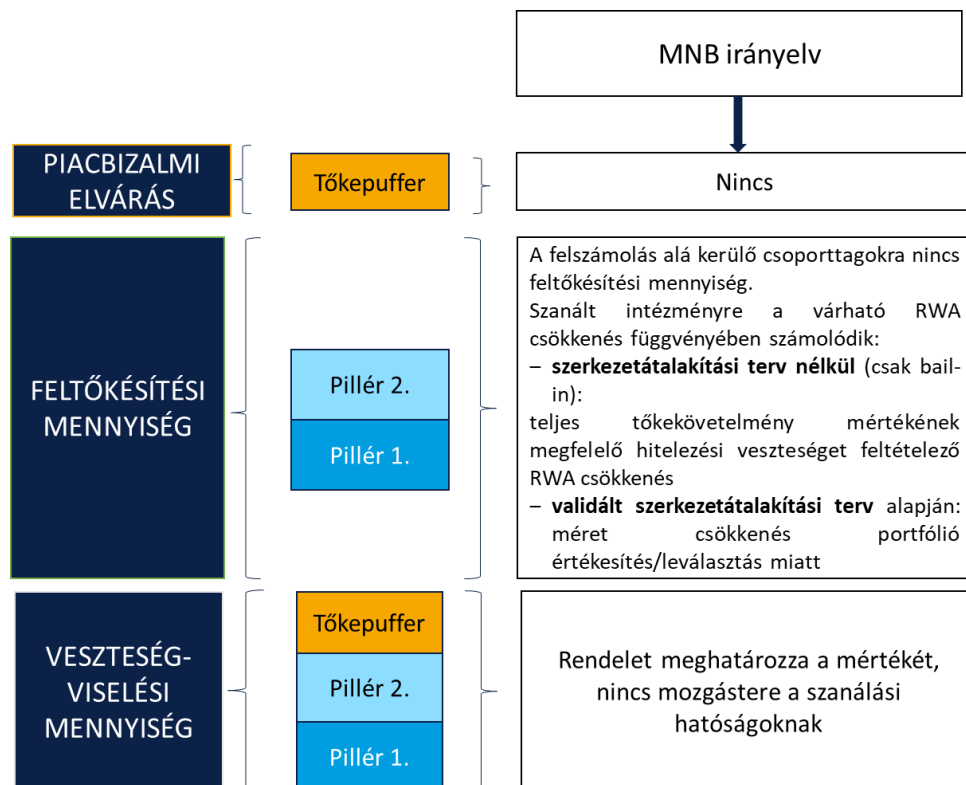
Az MNB értékelése szerint a szanalást követően helyreállított intézmény esetében a pufferkövetelmények teljesítése alól mentesítés adható, hiszen annak szerepe egyrészt az, hogy „jó időkben” a puffert feltöltve erősödjön az intézmény sokktűrő képessége, majd – például a szanaláshoz vezető – stresszhelyzetben a puffer is képes legyen veszteségeket elnyelni, még a tőkekövetelmény megsértése előtt, másrészt egyes időszakokban, illetve egyes tevékenységek tekintetében az intézmények rendszerszintű és prociklikus kockázatai költségét internalizálva mérsékelje a túlzott kockázatok felépülését. Közvetlenül a stresszhelyzetet követően ugyanakkor

⁵ A szanalásfinanszírozási rendszer BRRD 44. cikkének (5) és (8) bekezdésében meghatározott hozzájárulásán kívül egyéb rendkívüli pénzügyi támogatás igénybevétele nélkül.

ezen kockázatok már realizálódtak az intézménynél, ráadásul a pufferkövetelmények megsértésekor életbe lépő osztalékfizetési korlátozások sem relevánsak az intézmény számára. Így amennyiben a szerkezetátalakítási terv biztosítja a pufferek feltöltését a szerkezetátalakítási időszak végére, úgy a piacbizalmi elvárás tőkepufferek formájában való azonnali teljesítésétől eltekinthetünk. Továbbá a szerkezetátalakítási terv biztosítani tudja azt, hogy a pufferkövetelmények jelentette ösztönző hiányában is a makroprudenciális elvárásokkal összhangban álljon az intézmény tevékenysége a szerkezetátalakítási időszak alatt. Ezt figyelembe véve **az MNB alapesetben nem tartja szükségesnek piaci bizalmi elvárás meghatározását.**

Fentiek alapján a javasolt MREL követelményt az alábbi ábrán szemléltetjük.

3. ábra: MREL-követelmény nagybankok esetén

Forrás: MNB.

A **feltőkésítési mennyiség** (recapitalisation amount – RCA) a veszteség leírását követően, a szanálási eljárás alatt és azt követően a prudenciális tőkekövetelmény teljesítéséhez szükséges összeg. Amennyiben a szanálási terv feltételezi az intézmény szanálást követő tovább működését, a felügyeleti tőkekövetelménynek a szanálás alatt és után is, vagyis mindenkor meg kell felelnie. Ennek megfelelően amennyiben az intézmény esetében a szanálás alatt is folyamatos működést biztosító hitelezői feltőkésítés a preferált szanálási eszköz, **a feltőkésítési mennyiség mértéke megegyezik a szanálási intézkedés végrehajtását követő időpontra becsült, módosított pillér 1 és a pillér 2 tőkekövetelmény összege, vagy a Bázel 1 tőkekövetelmény közül a magasabb értékkel.**

$$RCA = Max \left\{ \left(\frac{TSCR\%}{8\%} \times RWA - OCR \times \frac{RWA_{SREP}^{CR}}{EAD^{CR}} \right) \times 8\%; Bázis1 \right\}$$

Tekintve, hogy közvetlenül a stresszhelyzetet követően – a szanálás kezdetekor – az intézmény az engedélyezési feltételeknek képes a pufferkövetelmények teljesítése nélkül is megfelelni, így nem sérül jogszabályi követelmény, ha a szerkezetátalakítási terv figyelembe veszi a pufferkövetelmények sértése esetén hatályba lépő osztalékfizetési korlátozásokat, és biztosítja a pufferek feltöltését a szerkezetátalakítási időszak végére. Ezt figyelembe véve **az MNB alapesetben nem tartja szükségesnek piaci bizalom fenntartásához a pufferkövetelmények teljesítését.**

Az MNB a feltőkésítési mennyiség megállapításakor jelenleg a kritikus funkcióval rendelkező intézmények esetén alapesetben nem feltételezi a hitelezői feltőkésítéssel együttesen más szanálási eszközök alkalmazását, és ezzel összhangban nem számol ebből adódó RWA-változással. Amennyiben az intézmény szerkezetátalakítási tervet készít, és ezen szerkezetátalakítási tervet az MNB – szanálási kollégiumi döntéshozatal esetén az intézmény szanálási kollégiumának szanálási hatóság tagjai – felülvizsgálták és a szanálási tervben figyelembe vették, abban az esetben a szanálási eszközök együttes alkalmazásával konzisztens, a szerkezetátalakítási tervben számszerűsített RWA-változás alapján kerül meghatározásra a feltőkésítési mennyiség.

Szerkezetátalakítási terv hiányában vagy amennyiben az MNB – szanálási kollégiumi döntéshozatal esetén az intézmény szanálási kollégiumának szanálási hatóság tagjai – nem tartja azt alkalmasnak a feltőkésítési mennyiség alátámasztására, az intézmény teljes, 2. pilléres kiigazításokat és a kombinált pufferkövetelményeket is tartalmazó tőkekövetelményének megfelelő összegű feltételezett hitelezési veszteség kockázatcsökkentő hatását veszi figyelembe a feltőkésítési mennyiség meghatározásakor.

Amennyiben a szanálási terv az intézmény szanálást követő tovább működését nem feltételezi és az MNB az intézmény egyes vagyonelemei vonatkozásában a vagyonevértékesítés szanálási eszköz alkalmazását tervezi, a feltőkésítési mennyiség és a piaci bizalmi elvárás előírása általánosságban nem szükséges, vagyis az MREL célszintje megegyezik a veszteségviselési mennyiség mértékével. Egyedi mérleg szerkezettől, források összetételétől, eszközök kockázati profiljától függően az értékesítendő portfólió eszköz-forrás egyensúlyának biztosításához sor kerülhet a veszteségviselési mennyiségen felül korlátozott mértékben feltőkésítési mennyiség előírásra is.

2.3. A Szanálási Alap forrásaihoz való hozzáférés biztosítása

A szanálási eszközök hatékony alkalmazását, a szanálás sikeres lebonyolítását támogatja, az adófizetői pénzek igénybevételenek szükségességét pedig csökkenti, ha lehetőség nyílik a Szanálási Alap forrásainak igénybevételeire a szanálás finanszírozása vonatkozásában. Ennek a Szanálási törvény 60. § (2) bekezdésében meghatározott feltétele, hogy a szanálás időpontjában a független értékelés alapján megállapítható legyen, hogy az intézmény tulajdonosai és a (hitelezői feltőkésítés hatálya alá tartozó) hitelezői legalább az intézmény teljes kötelezettség- és szavatolótőke-állománya (Total liabilities and own funds, TLOF) 8 %-ának megfelelő mértékig viseljék a veszteségeket a hitelezői feltőkésítés megvalósítása keretében (bail-in szabály). Ezért azon

intézmények esetén, melyek piacról történő kivezetésére egy esetleges válsághelyzetben az MNB értékelése szerint a felszámolás nem hiteles vagy megvalósítható eszköz és így szanalási tervükben szanalási eszköz alkalmazását tartja indokoltnak, az MREL követelmény meghatározása során az MNB mérlegeli a Szanalási Alap forrásaihoz való hozzáférés biztosítását is.

Minden olyan intézmény esetén, ahol a szanalási terv feltételezi az intézmény szanalást követő tovább működését, legalább a fenti bail-in szabálynak való megfelelést biztosító MREL-szint kerül előírásra. Azon intézmények esetén, ahol a szanalás célja az intézmény piacról történő kivezetése, az MNB a feltőkésítési mennyiség előírása indokoltságának egyedi mérlegelésekor figyelembe veszi a Szanalási Alap forrásaihoz való hozzáférés biztosításának esetleges szükségességét is.

Azon intézmények esetén, melyek piacról történő kivezetésére egy esetleges válsághelyzetben az MNB értékelése szerint a felszámolás nem megvalósítható és hiteles eszköz, és így szanalási tervükben szanalási eszköz alkalmazását tartja indokoltnak, az MREL követelmény meghatározása során az MNB figyelembe veszi a Szanalási Alap forrásaihoz való hozzáférés biztosítását.

Minden olyan intézmény esetén, ahol a szanalás célja az intézmény további működésének biztosítása, legalább a bail-in szabálynak való megfelelést biztosító MREL-szint kerül előírásra.

$$MREL = \text{Max} (LAA + RCA; TLOF * 8\%)$$

Azon intézmények esetén, ahol a szanalás célja az intézmény piacról történő kivezetése, az MNB a feltőkésítési mennyiség esetleges előírására vonatkozó egyedi mérlegelésekor figyelembe veszi a Szanalási Alap forrásaihoz való hozzáférés biztosításának szükségességét is.

3. AZ MREL KÖVETELMÉNY TELJESÍTÉSE TEKINTETÉBEN FIGYELEMBE VEHETŐ FORRÁSOKRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

3.1. Jogszabályi feltételek és egyes forráselemek megfelelőségének értékelése

Az MREL követelmény teljesítésére szavatoló tőke elemeken felül a Szanalási törvény 63. §-ában meghatározott feltételeket teljesítő kötelezettségek vehetők figyelembe. Az MNB 2016 óta évente, az intézmények részére elrendelt adatszolgáltatás alapján felméri a Szanalási törvény hatálya alá tartozó intézmények potenciálisan MREL-képes forrásokkal való ellátottságát. Ezen adatok elemzésének, valamint az intézmények eddigiekben elvégzett szanalhatósági értékeléseinek tapasztalatai alapján az MNB két területen tart szükségesnek további iránymutatást az egyes forráselemek jogszabályi követelményeknek való megfelelése értékelésének tekintetében.

A betétszerződésekből származó kötelezettségeket alapértelmezésként a betét szerződéses lejáratától függetlenül az MNB nem tekinti MREL-képesnek. Tekintettel arra, hogy a Polgári Törvénykönyv 6:390. § (3) bekezdése szerint a betétes a betét összegének visszafizetését a szerződésben meghatározott idő lejártá előtt is jogosult kérni, általános esetben – ezen jog kifejezett szerződéses kizárásának hiányában – a legkorábbi időpont, amikor a kötelezettség visszafizetésére sor kerülhet, azonnali, és így a betéteket a Szanalási törvény 63.§ (2) bekezdésével összhangban lejárt kötelezettségnek kell tekinteni. A betétek alapértelmezéstől eltérő értékelése

abban az esetben lehetséges, ha az intézmény alátámasztja, hogy az érintett betétek esetén a betétes nem jogosult egy éven belül a betét visszafizetését kérni, és ezt az alátámasztást az MNB egyedi értékelése alapján elfogadja.

Az MFB és EXIM bankok által nyújtott, egy évnél hosszabb lejáratú és az értékelés időpontjában fedezetlen refinanszírozási forrásokat az MNB – az SRB gyakorlatával összhangban – átmenetileg elfogadja az MREL-követelmény teljesítésére figyelembe vehető kötelezettségeknek. Az MFB és EXIM bankok által nyújtott refinanszírozási hitelek megítélése MREL képesség szempontjából nem egységes az intézmények adatszolgáltatásában. Míg az intézmények többsége fedezetlen, éven túli hitelintézeti forrásként MREL képesnek értékelte, egyes intézmények megítélése szerint a kötelezettséget megalapozó keretszerződések alapján azok az adós gazdasági helyzetében bekövetkező lényeges negatív változások esetén felmondhatók, vagy a hitelező jogosult fedezetet bevonni, és ebben az esetben nem érvényesül a Szanálási törvény 63.§ (1) c) pontja szerinti több mint egy éves hátralévő lejáratra vagy a Szanálási törvény 63.§ (1) e) pontja szerinti fedezetlenségre vonatkozó követelmény.

Az ilyen, statikus szemléletben az MREL követelménynek megfelelő, de a kibocsátó gazdasági helyzetében bekövetkezett lényeges negatív változások esetén gyakorolható visszakövetelési jogokat (ún. „material adverse change clause” - MAC) kikötő szerződéseken alapuló kötelezettségek megítélése tekintetében a jelenleg hatályos hazai és EU-s jogszabályok nem adnak egyértelmű iránymutatást. Fontos azonban megjegyezni, hogy a keretszerződésekből eredő kötelezettségek az MREL-képességet szabályozó EU-s szintű jogszabályok tervezett módosításainak jelenleg ismert szövegtervezetei alapján – a fenti szerződéses kikötések miatt – várhatóan nem fogják teljesíteni az MREL-képesség jogszabályban rögzített feltételeit. Az SRB ugyanakkor a jelenleg ismert MREL Policy alapján átmenetileg⁶ elfogadja MREL-képésnek az ilyen kikötéseket tartalmazó szerződésekből eredő kötelezettségeket, jelezve, hogy minősítésük a későbbiekben változhat.

Az MNB a keretszerződések, valamint a refinanszírozó intézmények gyakorlatának áttekintése és részletes értékelése alapján annak érdekében, hogy a nemzetközi bankcsoportokon belül az egyes források MREL-képességének értékelése konzisztensen történhessen, továbbá az egyes intézmények hasonló tartalmú szerződésai azonos elbánás alá essenek, ezen kötelezettségeket az SRB gyakorlatával összhangban átmenetileg elfogadja az MREL-követelménybe figyelembe vehető kötelezettségeknek. Ugyanakkor az MNB felhívja az intézmények figyelmét arra, hogy ezen források MREL-képességének elismerése átmeneti időszakra, a BRRD és a CRR/CRDIV jelenlegi módosító javaslatainak hatályba lépéséig vagy az SRB gyakorlatának megváltozásáig szól, így hosszú távon várhatóan nem vehetők majd figyelembe az MREL-követelmény teljesítésére.

Az MFB/EXIM refinanszírozási forrásokat az MNB az SRB gyakorlatával összhangban átmenetileg elfogadja az MREL-követelmény teljesítésére figyelembe vehető kötelezettségekként. Az MNB hangsúlyozza azonban, hogy ezen források MREL-képességének elismerése átmeneti időszakra

szól, középtávon – a vonatkozó jogszabályok vagy az SRB gyakorlatának változása esetén – várhatóan nem lesznek figyelembe vehetők az MREL-követelmény teljesítésére.

3.2. Alárendeltségi követelmények

A hitelezői feltőkésítés alkalmazásával az MNB szanálási hatóságként – a szanálási feltételek együttes fennállása esetén – jogosult az intézmény tőkelemeinek leírásán és átalakításán túl a veszteségek fedezése vagy a feltőkésítés érdekében további források bevonására, így a hitelezőkkel szemben fennálló kötelezettségek leírására vagy tulajdoni részesedéssé történő konvertálására.

A hitelezői feltőkésítésbe vonható kötelezettségek köre egyes, a hitelező jogszabályi védettséget élvező helyzetére tekintettel, vagy az intézmény szanálásának eredményessége, kritikus funkcióinak működtetése, illetve a pénzügyi stabilitás fenntartása céljából a veszteségviselésből és hitelezői feltőkésítésből kizárt kötelezettségektől eltekintve az intézmény összes fennálló kötelezettségére kiterjed. A Szanálási törvény 58. § (1) bekezdésében rögzített, kötelezően alkalmazandó kivételek közé tartoznak:

- azon biztosított betétrészek, amelyeket az Országos Betétbiztosítási Alap (OBA) kártalanítási kötelezettsége lefed, vagyis a biztosított kör alá tartozó betétesek által elhelyezett betétek 100 ezer euró összeghatárig;
- a biztosítékkal, pl. záloggal fedezett források, hiszen azok megtérülését a fedezet biztosítja;
- egyéb jogviszony által védett, az ügyfelek által elhelyezett pénzeszközök és az ügyfelek nevében vásárolt értékpapírok;
- a rövid (7 napnál rövidebb) futamidejű, nem csoporton belüli intézményekkel szembeni kötelezettségek a fertőzési hatások kiküszöbölése érdekében.

Emellett a Szanálási törvény 59. § szerint teljesen vagy részlegesen ki kell zárni a hitelezői feltőkésítésből az intézmény kritikus funkcióinak és fő üzletágainak működéséhez szükséges kötelezettségeket, azon kötelezettségeket, melyek veszteségviselésbe történő bevonása a pénzügyi piacokon fertőzést, a problémák széles körű tovább terjedését okoznák, illetve melyek bevonása az intézmény vagyonának jelentős csökkenéséhez vezetne.

A szanálási keretrendszer legfontosabb hitelezők védelmét szolgáló alapelve, hogy a hitelezők szanálás során elszenvedett veszteségei nem lehetnek nagyobbak, mint amekkora veszteséget egy esetleges felszámolás során szenvedtek volna el („no creditors worse off”, NCWO elv). Ennek érvényesítése érdekében a szanálás során a jogszabályban meghatározott bail-in kivételek érvényesítése mellett sem sérülhet az azonos ranghelyen szereplőkkel szembeni egyenlő elbánás elve, tehát az azonos ranghelyen lévő (kizárással nem érintett) kötelezettségeknek megkülönböztetés nélkül, arányosan kell a veszteséget viselniük.

Annak érdekében, hogy egy esetleges hitelezői feltőkésítés során minél nagyobb mértékben elkerülhetővé váljon a hitelezői feltőkésítésből történő kizárások következtében az NCWO elv sérülése és az ezzel járó kompenzációs igények megnyílása, az MREL Rendelet 3. cikke előírja, hogy a szanálási hatóság minden kielégítési sorrend szerinti kategória esetén értékelje a hitelezői feltőkésítésből kizárt források arányát, valamint azok figyelembe vétele mellett is biztosítsa a

hitelezői feltőkésítéshez szükséges források rendelkezésre állását. Erre figyelemmel, amennyiben jelentős az NCWO elv megsértésének kockázata, a szanálhatóság biztosítása érdekében a szanálási hatóságnak az MREL-képes források mennyisége mellett azok alárendeltségére vonatkozóan is további követelményeket lehet indokolt meghatározni. Ez történhet szerződéses kikötések előírásával, vagy az MREL-képes kötelezettségek kielégítési sorrendben elfoglalt helyének szabályozásával.

Az MNB a magyarországi székhelyű intézmények MREL-képes forrásainak szerkezetét elemezve a szanálási tervezés jelenlegi szakaszában nem azonosított az NCWO elv megsértéséből adódó potenciális szanálhatósági akadályokat, melyek szükségessé tennék alárendeltségi követelmények előírását. Ugyanakkor az MNB folyamatosan nyomon követi az intézmények MREL-képes forrásainak összetételét, és amennyiben NCWO szempontok vagy a BRRD módosítások indokolják, felülvizsgálja az MREL követelmények megállapításának keretrendszerét, esetlegesen újabb minőségi elvárásokat fogalmaz meg.

3.3. MREL-képes kötelezettségek tulajdonosi körére vonatkozó elvárások

A hitelezői feltőkésítésre, illetve a kötelezettségek hitelezői feltőkésítésből történő kizárására vonatkozó rendelkezések alapján az MNB nem látja jogszabályi lehetőségét annak, hogy a természetes személyek, mikro-, kis és középvállalkozások által tartott, a Szanálási törvény 63. §-ában meghatározott feltételeket teljesítő kötelezettségek MREL-képességét általánosságban, alapelveként korlátozza. Tekintettel erre, továbbá figyelembe véve, hogy a meglévő befektetővédelmi és fogyasztóvédelmi szabályok keretében az MNB fogyasztóvédelmi szerepkörében biztosítani tudja, hogy a potenciális befektetők megfelelő információval rendelkezzenek ezen eszközök kockázatairól a befektetési döntésük meghozatalakor, az MNB nem tartja indokoltnak a természetes személyek, mikro-, kis és középvállalkozások MREL-képes kötelezettségek tartásából való kizárását.

Ugyanakkor az MNB jelentős fertőzési kockázatnak tartja a hitelintézetek más, az adott intézménnyel nem összevont felügyelet alá tartozó intézmények MREL-képes kötelezettségeibe történő befektetéseit. Amennyiben ezek nagy valószínűséggel bevonásra kerülnek a veszteségviselésbe vagy hitelezői feltőkésítésbe, az a problémák tovább terjedésével veszélyeztetheti a pénzügyi stabilitást. Ezért **a szanálhatósági értékelés során a Hitelezői Irányelv⁷ alapján a fizetéképtelenségi eljárások kielégítési sorrendjén belül létrehozott új „előresorolt, de nem-elsőbbségi hitelviszonyt megtestesítő instrumentum” (non-preferred senior debt) osztályba tartozó közvetlen befektetéseket az MNB olyan potenciális szanálhatósági akadályként kezeli, ami többlet MREL-kötelezettség előírását indokolja.**

Az MNB jelenleg nem fogalmaz meg az MREL-képes források minőségére vonatkozóan a jogszabályban rögzítettekhez képest többletkövetelményeket, azonban felhívja az intézmények figyelmét arra, hogy folyamatosan nyomon követi az MREL-képes források szerkezetének

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2399 irányelve (2017. december 12.) a 2014/59/EU irányelvnek a fedezetlen, hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok kielégítési sorrendben elfoglalt helye tekintetében történő módosításáról

alakulását, és amennyiben ehhez kapcsolódóan szanálhatósági akadályokat azonosít, vagy a jogszabályok változása szükségessé teszi, sor kerülhet minőségi többletkövetelmények előírására akár az egyedi intézmények szintjén, akár az általános alapelvek szintjén.

4. MREL KÖVETELMÉNY TELJESÍTÉSÉRE ADOTT HATÁRIDŐ

4.1. A követelmény meghatározásának időpontja

Az MREL követelmény célja a szanálási eszközök hatékony alkalmazásának támogatása. Így a válságkezelésre való **felkészülés** és a szanálási tervek hitelességének **erősítése** szempontjából a követelmény mielőbbi meghatározása lehet előnyös. Azonban a követelmény teljesítése az intézmények alkalmazkodását kívánja meg, a szükséges MREL-képes források bevonása pedig **többletköltséget jelent** és emiatt negatívan hat a banki jövedelmezőségre. Ebből következően azon intézmények, amelyek esetében MREL-követelmény kerülne meghatározásra, versenyhátrányba kerülnének azon más tagállami intézményekkel szemben, amelyeknek még e követelménynek a teljesítendő mérték meghatározásának hiánya miatt nem kell megfelelni.

Az SRB a bankunióban résztvevő EU-s tagállamban székhellyel rendelkező anyavállalat által vezetett bankcsoportok esetén a 2018. évi szanálási tervezési ciklusban a csoporthoz tartozó egyedi intézmények részére is javaslatot kíván tenni MREL követelmény meghatározására. A szanálási kollégiumi tervezés várható menetrendjét figyelembe véve várhatóan 2019. első félévében kerülhetnek elfogadásra az egyedi intézményekre, így a magyarországi székhelyű leánybankokra is vonatkozó MREL követelmények. Ezért **az egyenlő versenyfeltételek érvényesülését is szem előtt tartva az MNB a hatáskörébe tartozó intézményekre vonatkozó követelményeket az SRB hatáskörébe tartozó bankcsoportok magyarországi székhelyű leánybankjaira vonatkozó követelmények előírásával várhatóan egy időben, 2019 első félévében határozza meg.**

4.2. Teljesítési határidő

Az MREL Rendelet 8. cikke lehetőséget biztosít a követelmények teljesítésére megfelelő átmeneti idő biztosítására, melyet a (2) bekezdés értelmében a lehető legrövidebbre kell szabni.

A követelmények teljesítéséhez biztosított átmeneti időt és az esetleges átmeneti követelményeket az MNB az intézmények felkészültségének és a piacok MREL-képes kötelezettségekre vonatkozó felvevőképességének értékelése alapján, az egyenlő elbánás elvét is figyelembe véve állapítja meg.

Az MREL-követelmények teljesítésére rendelkezésre álló határidőt az MNB az MREL-követelmény meghatározásától számított 4 évben határozza meg. Az MNB az alkalmazkodási időszak alatt is nyomon követi és legalább évente felméri az MREL-követelmény teljesítésének előrehaladását. Annak elősegítése érdekében, hogy az alkalmazkodás fokozatosan, ne az alkalmazkodási időszak végére korlátozódva történjen, összhangban az MREL Rendelet 8. cikkének (2) bekezdésével, azon intézmények esetén, melyek a követelmény meghatározásának

időpontjában még nem teljesítik a meghatározott MREL-követelményt, az MNB az átmeneti időszak minden 12 hónapos időszaka tekintetében közbenső célokat is kijelöl.

Az MNB az MREL-követelmények teljesítésére rendelkezésre álló határidőt egységesen állapítja meg. A biztosított átmeneti idő hossza 4 év.

Az MNB az alkalmazkodási időszak alatt is rendszeresen, legalább évente nyomon követi az MREL-követelmény teljesítésének előrehaladását. Amennyiben egy adott intézmény a követelmény kommunikálásának időpontjában még nem teljesíti a meghatározott MREL követelményt, az MNB az egyes évekre vonatkozó közbenső célokat is meghatároz az intézmény részére.